

integritása, világnézete, kegyessége. Ahogy a megbeszélést követő rövid beszámolókból kiderült, a csoportos megbeszélések eltérő formában és célkitűzéssel zajlottak. Egyesek a készségek előkészített listáját beszélték meg, mások a témához kapcsolódóan tárgyalták meg további kérdéseiket.

A délutáni program egy tanszékek szerinti egyeztető csoportmegbeszélést is tartalmazott, amelynek témája ezúttal nem a kompetenciaábra volt, hanem a tanszékhez kapcsolódó kérdések egyeztetése négy csoportban: biblika, rendszeres teológia, gyakorlati teológia és egyháztörténet. A csoportmegbeszélés eredményei nem kerültek plénum elé. Viszont ismételten visszatért az a vélemény, hogy az előkészített tervezet sok kérdést hagy nyitva, s részleteinek kidolgozása még sok munkát igényel. A résztvevők azt is észrevételezték, hogy az egyes kérdések kapcsán fontos lett volna az aktuális intézményi gyakorlatok felvázolása is. Több esetben is kiderült, hogy az egyik-másik egyházi vezető által kiemelt probléma nem általános, illetve a jól működő modellek inspirálhatják a többi intézményben zajló munkát is. Az intézmények képviselői arra kötelezték el magukat, hogy folytatni fogják ezt a munkát.

A Coetus Theologorum utolsó napirendi pontjaként a jelenlevők közös zárónyilatkozatot, memorandumot fogadtak el. (Ennek szövegét az alábbiakban közöljük.)

A szervezők megköszönték az előkészületi munkában való részvételt, és reménységüket fejezték ki a munka további folytatására nézve.

A találkozó az illyefalvi Keresztyén Ifjúsági és Diakóniai Alapítvány épületének teraszán folytatódott közös vacsorával és kötetlen beszélgetéssel.

Balogh Csaba

Fotó: Kiss Gábor

Memorandum

Coetus Theologorum, 2023. július 11.

A Coetus Theologorum, a Kárpát-medencei református teológiai tanárok közössége évtizedes szünet után találkozott 2023. július 11-én Illyefalván. Először hívták meg a lelkipásztorképző intézményeket fenntartó egyházkerületek vezetőit, és együtt a következő nyilatkozatot fogadták el:

Hálát adunk Istennek, hogy a történelmi változások lehetővé tették az 1990-es évek kezdetétől, hogy a lelkipásztorképzés több helyszínen újraindulhatott, és a szocializmus idején megmaradt intézményekben új lendületet kapott. Ennek jelentős eseménye volt, hogy évtizedek kihagyása után, 1990. szeptember 21–22-én Budapesten ismét összeült a Coetus Theologorum.

Az európai felsőoktatási térségben az elmúlt 30 év a folyamatos átalakulások időszaka volt: az akkreditáció rendszerének bevezetése, az egyetemi integrációk, a PhD-rendszer kialakítása, a doktori iskolák megalapítása, a kreditrendszer bevezetése, a VI. évfolyam megszervezése, az új hitéleti szakok és szakirányok indítása, az intézményfejlesztési tervek elkészítése és újragondolása, a minőségbiztosítás komolyan vétele. Bővültek a nemzetközi és hazai intézményi kapcsolatok, amelyeket kétoldalú szerződések garantálnak az Erasmus-programban.

A történeti visszatekintés után a Magyarországi Református Egyház, a Romániai Református Egyház és a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház zsinatai által meghirdetett *A lelkipásztori hivatás éve* kérdésfelvetéseire válaszolva egyetértésre jutottunk a következő pontokban.

Konferenciánk a hat Kárpát-medencei református teológia és a Magyarországi Református Egyház zsinata delegáltjai által összeállított *Teológiai alapvetés a lelkipásztorképzés megújítása kapcsán* című munkaanyagban foglaltakat vitatta meg.

A magyar református lelkipásztorképzés a Szentírás és hitvallásaink alapján folyamatos megújításra szorul, hogy egyházunk ebben a szolgálatában is minél hűségesebben tudja végezni küldetését.

A lelkipásztorképzés a teljes egyház felelőssége, amelyben a gyülekezetek közössége, az egyházkormányzat és az oktatói közösség tiszte szerint jár el és működik együtt. Az együttműködést szükséges tovább mélyíteni.

Az egyházkormányzat a keresztyén hitből fakadó tudományos szabadságot biztosítja a lelkipásztorképzés intézményei számára.

Az egyházkerületnek és a lelkipásztorképző intézmények oktatóinak közös felelőssége van az egyház tanítói szolgálatának kiterjesztésében és a református keresztyén identitás megerősítésében.

Meg kell erősíteni és el kell ismerni a teológiai tanárok egyházon belüli tanítói és lelkipásztori szolgálatát, illetve a teológiai képzés során vállalt nevelési és mentorálási munkáját.

E küldetésünk betöltésének alapot az egyház, a lelkipásztori tisztség, a lelkipásztorképzés, illetve a lelkipásztori szolgálat teológiai értelmezése adhat. Szükséges érvényesíteni a lelkipásztorképzés Isten akaratát kereső gyülekezet tudatos, a szolgálat gyakorlatára összpontosító és a spirituális élet köré szerveződő gyakorlatát a tantervben, a nevelési programban és a továbbképzési rendszerben.

A lelkipásztori szolgálat összetettségéhez, szerteágazó feladatainak betöltéséhez szükséges a teológiai tudomány komplexitásának képvisellete az oktatás során. Az oktatói kar segít rávezetni az összefüggésekre, mert kötelessége szintetizálni, integrálni és egyben láttatni annak a részfelismerésnek a helyét, amit az adott teológiai tantárgy jelent. Így segíti a leendő lelkipásztort abban, hogy teológiai látása kialakuljon.

Mivel a teológiai képzés ideje a lelkipásztori életvitelre való felkészülés időszaka is, ezért a lelkipásztorképzés és -nevelés kulcsfogalma az elmélyült lelkiség. A református lelkipásztorjelöltek kegyességét mély, személyes hit, aktív lelki élet, keresztyén önismeret, közösségi szemlélet, elköteleződés és szolgálatkészség kell hogy jellemezze. Ennek kimunkálása az oktatói kar, a munkatársi kör és a hallgatók, valamint az intézmény, a gyülekezetek és az egyházkerületek közös feladata.

Konferenciánk javasolja a hatályban lévő egyházi jogszabályaink áttekintését a lelkipásztorképzés és lelkipásztori szolgálat tárgyalt kérdéseinek tükrében.

Elkötelezzük magunkat a megkezdett, a lelkipásztorképzés megújítását célzó munkafolyamat folytatására.

Egyúttal indítványozzuk a Coetus Theologorum és a fenntartó egyházkerületek vezetőinek éves rendszerességgű plenáris találkozóját.

Kérjük Isten kegyelmét, hogy bölcsességgel végezhessük szolgálatunkat.

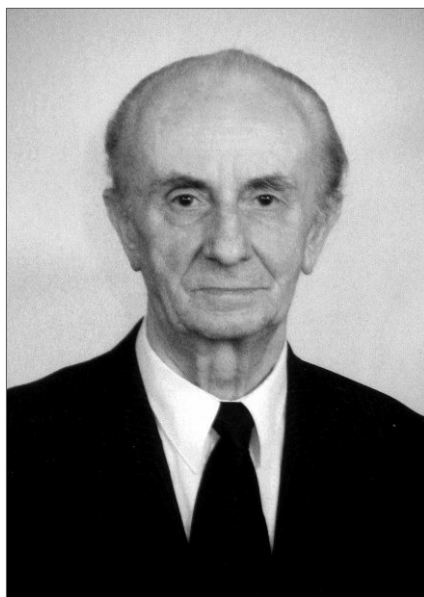
Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk. (Zsolt 90,12)

Illyefalva, 2023. július 11.

In memoriam d. dr. Kozma Zsolt (1935–2023)

Kozma Zsolt református lelkipásztor, teológiai tanár életének 89. évében, 2023. augusztus 5-én költözött át – ahogy ő mondaná – a jobb létbe. Tiszteletteljes főhajtással, de a saját személyének kultusza elleni örök harcoként ismert lelkületéhez híven a *Mérlegen** című önéletrajzi beszélgetés kötetben közölt szavai nyomán tolmácsoljuk élettörténetének rövid összegzését.

Kozma Zsolt Árpáston született 1935. február 19-én. Édesapja, Kozma Tibor református lelkipásztor, későbbi teológiai tanár, ebben a faluban kezdte el szolgálatát 1934-ben. Édesanyja Palkó Judit, lelkészi családban nevelkedett lány, később zongoratanárnő volt.

* Ld. Kozma Zsolt – Tunyogi Lehel: *Mérlegen. Önéletrajzi beszélgetések DVD melléklettel*. Exit Kiadó, Kolozsvár 2017.